

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
САВЧЕНКА Костянтина Юрійовича
«Вдосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті
на етапі спеціалізованої базової підготовки (в класі яхт LASER)»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до пп. 25–26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами), на кафедрі водних видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України 20 березня 2026 року САВЧЕНКОМ Костянтином Юрійовичем було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Вдосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті на етапі спеціалізованої базової підготовки (в класі яхт LASER)» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент Ольга РУСАНОВА).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри водних видів спорту було прийнято рішення надати здобувачу САВЧЕНКУ Костянтину Юрійовичу позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Аналіз науково-методичної літератури, узагальнення досвіду провідних вітчизняних та зарубіжних фахівців свідчать проте, що фізична підготовка є провідним компонентом системи підготовки яхтсменів у класі яхт LASER, у якому зменшення переваг матеріальної частини ставить на перший план індивідуальну майстерність та підготовленість спортсмена. Встановлено, що ключовим елементом змагальної діяльності яхтсменів у класі яхт LASER, який займає понад 60 % тривалості перегонів, є відкренювання, що характеризується унікальним поєднанням для вітрильного спорту квазіізотричного та статодинамічного режимів роботи м'язів в умовах впливу зовнішнього варіативного середовища.

Однак, незважаючи на важливість результатів, отриманих у цих працях, аналіз наукових джерел свідчить про недостатність спеціальних досліджень, в яких розглядаються шляхи вдосконалення підготовки яхтсменів на етапі спеціалізованої базової підготовки, що реалізується на засадах результатів комплексного контролю підготовленості яхтсменів. Залишаються дискусійними питання вибору засобів і методів спортивної підготовки.

Таким чином, у вітрильному спорті залишаються недостатньо обґрунтованими підходи до вдосконалення фізичної підготовки спортсменів на основі застосування програм тренувальних занять, які б враховували особливості фізичної підготовленості, спеціальної працездатності, силові показники окремих м'язових груп кваліфікованих спортсменів у вітрильному спорті у класі яхт LASER на етапі спеціалізованої базової підготовки, що обумовлює актуальність дослідження.

Представлена до розгляду дисертаційна робота САВЧЕНКА Костянтина Юрійовича спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище проблем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано на кафедрі водних видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України. Дослідження проводилося відповідно до теми 2.4 «Сучасні технології управління тренувальними та змагальними навантаженнями у процесі підготовки кваліфікованих спортсменів у водних видах спорту» (номер держреєстрації 0121U108251), згідно з планом науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2021–2025 рр., керівники теми – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Андрій ДЯЧЕНКО, доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент Ольга РУСАНОВА. Автор – співвиконавець теми.

Роль автора як співвиконавця полягає у розробці та обґрунтуванні програми тренувальних занять кваліфікованих яхтсменів, які спеціалізуються в класі яхт LASER. На основі педагогічного тестування та лабораторних досліджень, динамометричних, електроміографічних та стабілографічних характеристик яхтсменів та аналізу змагальної і тренувальної діяльності спортсменів у вітрильному спорті теоретично обґрунтовано та розроблено програму тренувальних занять з вітрильного спорту та перевірено її ефективність. Автором встановлено особливості фізичної підготовленості, силових показників та характеристик електроміографічної активності окремих м'язових груп кваліфікованих спортсменів, які спеціалізуються на класі яхт LASER у вітрильному спорті.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що в роботі:

- вперше науково обґрунтовано алгоритм удосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті в класі яхт LASER на етапі спеціалізованої базової підготовки;
- вперше встановлено особливості та розроблено індивідуальну та групову моделі фізичної підготовленості, динамометричних, стабілометричних показників та характеристик електроміографічної активності окремих м'язових груп кваліфікованих спортсменів у вітрильному спорті (клас яхт LASER) на етапі спеціалізованої базової підготовки;
- вперше науково обґрунтовано зміст програми тренувальних занять із застосуванням режимів навантаження з урахуванням особливостей фізичної підготовленості спортсменів у вітрильному спорті (клас яхт LASER), та експериментально перевірено їх ефективність;
- набули подальшого розвитку дані про зміст контролю та способи оцінки фізичної підготовленості спортсменів у вітрильному спорті в класі яхт LASER на етапі спеціалізованої базової підготовки;
- доповнено існуючі теоретичні відомості щодо дослідження квазіізометричного характеру навантаження у вітрильному спорті. Отримані дані показали, що зі збільшенням кута відкренювання до 180° відбувається нелінійне зростання максимальної амплітуди електроміографічного сигналу голівок чотириголового м'яза стегна яхтсменів;
- доповнено відомості щодо характеристик та факторів, що визначають результативність змагальної діяльності спортсменів у вітрильному спорті (клас яхт LASER).

Практичне значення. Отримані результати розкривають нові можливості вдосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті на етапі спеціалізованої базової підготовки в класі яхт LASER. Обґрунтовано алгоритм вдосконалення фізичної підготовки і засоби його практичного впровадження в структури підготовки яхтсменів на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Теоретичне обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка тренувальних програм дозволили сформувати методичні основи вдосконалення тренувального процесу юних кваліфікованих яхтсменів.

Визначено особливості фізичної підготовленості кваліфікованих яхтсменів у класі яхт LASER. У процесі дослідження за участі однорідної групи яхтсменів встановлено відмінності за результатами проведеного педагогічного тестування та динамометричних, електроміографічних і стабілографічних досліджень в лабораторних умовах.

Результати наукових досліджень впроваджено в практику тренувального процесу спортсменів яхт-клубу Київського Палацу дітей і юнацтва та практику тренувального процесу спортсменів Спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву з вітрильного спорту міста Києва ім. Юрія Григоровича Даценка.

Представлені в роботі матеріал і висновки використані при викладанні курсу дисципліни «Теорія і методика тренерської діяльності в обраному виді спорту» у закладах вищої освіти спортивного профілю, що підтверджено відповідним актом впровадження у навчальний процес кафедри водних видів спорту НУФВСУ.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в роботі результати дозволяють систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо аналізу факторів, що визначають ефективність змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у вітрильному спорті (клас яхт LASER), визначено передумови застосування тренувальних засобів та встановлено напрями вдосконалення контролю фізичної підготовленості яхтсменів. За результатами педагогічного тестування та лабораторних досліджень визначено характеристики фізичної підготовленості, динамометричні, електроміографічні і стабілометричні характеристики спортсменів у вітрильному спорті класу яхт LASER як передумови розробки тренувальної програми. Розроблено алгоритм удосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті та створено на його основі програму тренувальних занять. Визначено спеціалізовану спрямованість тренувального процесу яхтсменів. Експериментально доведено ефективність розробленої програми та впроваджено в практику тренувального процесу яхтсменів.

Представлений в дисертаційній роботі системний підхід до поставленої проблеми може стати методичною основою для подальшої розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень і результатів досліджень для впровадження у навчальний процес і науково-дослідну роботу в спеціалізованих вищих навчальних закладах спортивного профілю.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені у дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження.

Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечений значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами та без дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

Наукові результати дисертації висвітлено у 7 наукових публікаціях: 4 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України; 3 публікації апробаційного характеру.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертаційної роботи представлені на XVI Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (м. Київ, 2023 р.); I Міжнародній науково-практичній конференції «Адаптаційні психофізіологічні проблеми фізичної культури і спорту» (м. Київ – Черкаси, 2023 р.); конференції всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Сучасні практики та інновації у фізичній культурі та спорті» (м. Львів, 3 березня – 13 квітня 2025 р.); IX Міжнародній конференції «Сталий розвиток і спадщина у спорті: проблеми та перспективи» (м. Київ, 19 – 20 листопада 2025 р.).

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було сформульовано із науковим керівником. Автор самостійно проаналізовано літературні посилання та передовий досвід. Також здобувач самостійно здійснив обґрунтування алгоритму вдосконалення фізичної підготовки і засоби його практичного впровадження в структури підготовки яхтсменів на етапі спеціалізованої базової підготовки. Всі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають

вимогам МОН України. Побудова логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота САВЧЕНКА Костянтина Юрійовича на тему: «Вдосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті на етапі спеціалізованої базової підготовки (в класі яхт LASER)» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію САВЧЕНКА Костянтина Юрійовича «Вдосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті на етапі спеціалізованої базової підготовки (в класі яхт LASER)» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих зі співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання стосовно розроблення та експериментальної перевірки алгоритму удосконалення фізичної підготовки спортсменів у вітрильному спорті (клас яхт LASER) на етапі спеціалізованої базової підготовки та створеної на його основі програми тренувальних занять, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу САВЧЕНКУ Костянтину Юрійовичу ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує вченій раді НУФВСУ утворити разову спеціалізовану вчену раду для прийняття до розгляду та проведення разового

захисту дисертації САВЧЕНКА Костянтина Юрійовича з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Оксана ШИНКАРУК, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, проректор з навчально-методичної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Олена ЯКОВЕНКО, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Олександр ЄРЕМЕНКО, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри історії та теорії олімпійського спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Валерія ТИЩЕНКО, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Запорізького національного університету;

опонент: Вікторія БОГУСЛАВСЬКА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Висновок підготувала комісія у складі:
Д.фіз.вих., професор

Оксана ШИНКАРУК

К.фіз.вих., доцент

Олена ЯКОВЕНКО

К.фіз.вих., доцент

Олександр ЄРЕМЕНКО

Голова засідання,
д.фіз.вих., професор

Андрій ДЯЧЕНКО

Підписи Оксани ШИНКАРУК, Олени ЯКОВЕНКО, Олександра ЄРЕМЕНКА, Андрія ДЯЧЕНКА засвідчую

Начал
відділу

Цицимон Л.В.

23.03.2026